

ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับความมุ่งมั่นในการทำงาน
ของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน)

THE RELATIONSHIP BETWEEN MORALE AND JOB INTENTION
OF THAI AIRWAYS INTERNATIONAL PLC'S PILOT

สิทธิเดช เหมืองสิน¹

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญและความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือเพื่อศึกษาขวัญของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อศึกษาความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของนักบินและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ประชากร 1371 คนและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อคำถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนบุคคลใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับข้อคำถามเกี่ยวกับ ขวัญของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) และความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาและสถาบันที่จบการศึกษาใช้วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วย t-test และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรเป็นรายกลุ่มสำหรับตัวแปรอายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน รายได้ ผู้โดยสารและ จำนวนปีที่ปฏิบัติงาน กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายกลุ่มเป็นรายคู่อีกครั้งโดยใช้ Scheffe Analysis การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สถิติของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

¹กัปตัน บมจ. การบินไทย มหบัณฑิตทางศิลปศาสตร์ สาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้ ระดับขวัญของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยผลการพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านผลประโยชน์เกี่ยวกับและความก้าวหน้าอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการบริหารจัดการในองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยผลการพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านองค์ประกอบด้านจิตวิทยา อยู่ในระดับมาก ด้านองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ขวัญกับความมุ่งมั่น ในการทำงาน ของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐาน การวิจัยพบว่าสถานภาพส่วนบุคคลของนักบินที่แตกต่างกันความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด(มหาชน)ไม่แตกต่างกัน ขวัญกับความมุ่งมั่น ในการทำงาน ของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : ขวัญ, ความมุ่งมั่น, นักบิน

Abstract

The study regarding “The relationship between morale and job intention of Thai Airways International, PLC’s pilot” is the Survey Research. The objective of this study are 1) to study Thai Airways International, PLC pilot’s “Morale” 2) to study Thai Airways International, PLC pilot’s “Job Intention” 3) to compare Thai Airways International, PLC pilot’s “Morale” toward his background: ages, status, education, institute, income, position, fleet and year 4) to study relationship between morale and job intention of Thai Airways International, PLC’s pilot. The sampling group used for this study was 369 persons. Tools used for this study and for collecting data were questionnaires. The statistics applied in this study were 1) the descriptive one - percentages, means and standard deviation, and 2) the inferential ones – t-test, F-test, one-way ANOVA, Pearson Product correlation coefficient and Content Analysis.

The results from analyzing data provided the conclusion as follows: Morale of Thai Airways International PLC’s Pilot, overall was in the medium level. By considering each factor, we have found the high perception of job intention was Environment Factors, medium perception were Job Benefit, Job Promotion and Management Factors. Job Intention of Thai Airways International PLC’s Pilot, Overall perception was in the high level.

The results of the research hypotheses were: The difference backgrounds have not effect toward Job Intention of Thai Airways International PLC’s Pilot. Morale was related to Job Intention of Thai Airways International PLC’s Pilot.

KEYWORD: MORALE, INTENTION, PILOT

1. บทนำ

สภาพธุรกิจการบินโลกตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2552 อยู่ในสภาพถดถอยอย่างต่อเนื่อง เกิดการสูญเสียมากถึง 49,100 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เท่ากับประมาณ 5,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯต่อปี สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ.2553 สภาพธุรกิจการบินโลกจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นแต่เนื่องจากผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจโลกโดยรวมที่เพิ่งเริ่มฟื้นตัว ทำให้สภาพธุรกิจการบินโลกยังคงอยู่ในสภาพขาดทุน²

การดำเนินการของสายการบินพาณิชย์มีความจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นและต้องพัฒนาการทำงานของพนักงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อรับมือเหตุการณ์ดังกล่าว บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นสายการบินขนาดใหญ่ของประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบนี้เช่นกันจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันและสถานะการณ์ที่อาจจะต้องเผชิญหน้าในอนาคต

ขวัญ เป็นสิ่งสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่การงานของแต่ละคนเป็นอย่างมาก คนมีความรู้ความสามารถสูง รวมทั้งมีอุปกรณ์เครื่องใช้อย่างดีและเพียงพอก็ยังไม่เป็นหลักประกันได้ว่า ผลงานที่ได้รับจะมีคุณภาพและปริมาณสูงสุดดังที่คาดหวังไว้ แต่ก็ยังขึ้นอยู่กับว่าคน ๆ นั้นมีความกระตือรือร้น มีความพึงพอใจในงานที่ทำ และขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะร่วมกับหมู่คณะ ได้มากน้อยเพียงใดอีกด้วย³ เห็นได้ว่ากำลังขวัญของพนักงานมีผลกระทบต่อความมุ่งมั่นในการการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการศึกษาเรื่องขวัญกำลังใจและความมุ่งมั่นในการทำงานของพนักงานจึงน่าจะเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรการบินดีขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้พิจารณาและตัดสินใจเลือกที่ทำการศึกษาเรื่องขวัญกำลังใจและความมุ่งมั่นในการทำงานของพนักงานมาคั่นคว่าและศึกษาวิจัย ภายใต้ชื่อหัวข้อเรื่องวิจัยว่า “ขวัญและความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน)”

2. ขั้นตอนการศึกษา / อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญและความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)” เป็นการศึกษาวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

² Centre for Asia Pacific Aviation & IATA: ออนไลน์

³ ศจี อนันต์นพคุณ. “ขวัญในการทำงาน.” วารสารการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษยศาสตร์ด้านสุขภาพ 2, 3, (2543), 211 - 220

ประชากรในงานวิจัย เป็น ประชากรประเภทจำกัดเฉพาะ (Finite Population) หมายถึง จำนวนนักบินบริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 1371 คน⁴

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณจำนวนตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยหลักการคำนวณของ Yamane's (Yamane, 1973) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 ดังสูตร ต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ.05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1371}{1+(1371 \times .05^2)} \\ &= 310 \end{aligned}$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 310 คน

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

⁴ จำนวนนักบินที่มีการจัดตารางบินในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 การบินไทย (2553), Crew Schedule

ขั้นที่ 3 จากขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างทำให้ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรจำนวน 310 คน ในการวิจัยจะแจกแบบสอบถามให้แก่พนักงานบริษัทการบินไทยจำกัด(มหาชน)ทุกคนและใช้แบบสอบถามที่ตอบกลับมาทุกแบบสอบถามโดยมีข้อแม้ว่าจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 310 ชุดซึ่งเป็นจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างตามที่คำนวณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับขวัญในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) โดยลักษณะคำถามเป็นแบบ Rating Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจและความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) โดยลักษณะคำถามเป็นแบบ Rating Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. โดยการศึกษาจาก ทฤษฎี ข้อมูล และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. โดยการใช้แบบสอบถามจำนวน 1371 ชุด (อย่างน้อย 310 ชุดในการคำนวณ)

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อคำถามเกี่ยวกับ ขวัญของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) และ ความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาและสถาบันที่จบการศึกษาใช้

4. การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สถิติของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
5. ข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวใช้การวิเคราะห์โดย โปรแกรมสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์โดยค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ / ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ พบว่าโดยภาพรวมสถานภาพส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงาน ไม่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด(มหาชน) ยกเว้นความแตกต่างกัน ในรายละเอียดบางรายการเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ได้แก่

- นักบินที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี มี "ทัศนคติที่ดี" ต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน มากกว่า นักบินที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี
- นักบินที่มีสถานภาพสมรส สมรส มี "ความพึงพอใจในการทำงาน" จนงานเกิดประสิทธิภาพ มากกว่า นักบินที่มีสถานภาพสมรส โสด
- นักบินที่มีสถานภาพการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มี "ความตั้งใจ" ที่จะสร้าง ความมุ่งมั่นในการทำงาน มากกว่า นักบินที่มีสถานภาพการศึกษาระดับปริญญาตรี
- นักบินที่จบจากสถาบันทางทหารและตำรวจ "พิจารณาหาเหตุและผล" ที่จะทำให้งานเกิดความสำเร็จ ตลอดจน "ปรับปรุงแก้ไข" จนงานเกิดประสิทธิภาพ มากกว่า นักบินที่จบจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
- กัปตัน (Captain) มี "ความพึงพอใจในการทำงาน" จนงานเกิดประสิทธิภาพมากกว่า นักบินผู้ช่วย (Copilot)
- นักบินฝูงบินแอร์บัส A300 มีความมุ่งมั่นในการทำงานในด้าน องค์ประกอบด้านจิตวิทยา มากกว่า นักบินฝูงบิน โบอิง 737
- นักบินฝูงบิน โบอิง 747 มี "ความตั้งใจ" ที่จะสร้าง ความมุ่งมั่นในการทำงาน มากกว่า นักบินฝูงบิน โบอิง 737
- นักบินฝูงบิน โบอิง 777 มี "ความตั้งใจ" ที่จะสร้าง ความมุ่งมั่นในการทำงาน มากกว่า นักบินฝูงบิน โบอิง 737
- นักบินที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน 16 ปีขึ้นไปมี "ทัศนคติที่ดี" ต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน มากกว่า นักบินที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน 6-10 ปี

- นักบินที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน 11-15 ปี มี "ความพึงพอใจในการทำงาน" จนงานเกิดประสิทธิภาพมากกว่า นักบินที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี และ
- นักบินที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน 11-15 ปี มี "ความพึงพอใจในการทำงาน" จนงานเกิดประสิทธิภาพมากกว่า นักบินที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน 6-10 ปี

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ขวัญ กับ ความมุ่งมั่น ในการทำงาน ของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยการวิเคราะห์สถิติของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.41 ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าใกล้กึ่งกลางระหว่าง 0 กับ 1 สามารถแปลผลได้ว่า ขวัญ กับ ความมุ่งมั่น ในการทำงาน ของนักบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ลำดับที่	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน
1	การบริหารควรมีธรรมาภิบาลมากขึ้นทั้งในเรื่องเงิน การคัดสรรบุคคลและ การเลื่อนตำแหน่งงาน	23
2	ควรปรับปรุงเรื่องการบริหาร โดยรวม เช่น การสื่อสารและรับฟังความเห็น	17
3	ควรปรับปรุงเรื่องรายได้และสวัสดิการ	16
4	อื่นๆ	12
5	ควรแก้ไขความเหลื่อมล้ำเรื่องการเสียภาษีและการให้ทุนเรียนบินของนักบินรุ่นใหม่และเก่า	5

หมายเหตุ

จำนวนรวมข้อคิดเห็นมากกว่าจำนวนรวมผู้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเนื่องจากการเสนอแนะมากกว่า

ระดับขวัญของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ในระดับ มาก ได้แก่ การยอมรับนับถือและร่วมมือจากผู้อื่นทั้งเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอก ตำแหน่งงานมีความมั่นคงปลอดภัย สอดคล้องกับการศึกษาของ ร.ต.ท. สุรัชย์ ภาณุรัตน์⁵

ระดับขวัญของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ในระดับ น้อย ได้แก่ สวัสดิการต่างๆ เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาล สิทธิการใช้บัตรโดยสารและสิทธิอื่น ๆ มีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม ลักษณะท่าทีและบทบาทของผู้บริหารมีความเหมาะสมและเสริมสร้างกำลังใจขวัญในการทำงาน การติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจระหว่างพนักงานกับพนักงานและกับผู้บริหารมีการจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ ฉริช ส. ขาวสำอางค์⁶ ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์หาปัจจัยและเสนอแนวทางลดผลกระทบต่อการลาออกของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ ที่ว่าแนวทางลดผลกระทบต่อการลาออกของนักบินลำเลียง กองทัพอากาศพบว่าผู้บังคับบัญชาระดับสูง (Chief Commander) ควรรักษาระดับความพึงพอใจด้านความมั่นคงก้าวหน้าในการรับราชการและด้านการปฏิบัติงานในหน่วย แต่ควรเพิ่มระดับความพึงพอใจด้านรายได้และสวัสดิการให้นักบินลำเลียงมากขึ้นกว่าที่รับในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ พิชญ เขตต์อนันต์⁷ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกำลังขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรถไฟ : ศึกษา เฉพาะกรณี กองกำกับการ 2 กองตำรวจรถไฟ (สายใต้) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุราชการ เงินเดือน ความประสงค์ขอย้ายหรือไม่ขอย้าย ออกนอกหน่วย มีผลต่อระดับกำลังขวัญ และสอดคล้องกับการศึกษาของ แมนสรวง สุวรรณ.⁸ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลาออกจากกองทัพอากาศของนักบินขับไล่ไอพ่นแบบ 19 (F-16) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลาออกกองทัพอากาศของนักบินขับไล่ไอพ่นแบบ 19 มากที่สุด คือ ด้านรายได้และสวัสดิการ รองลงมา คือ ด้านความยุติธรรม ความมั่นคง และ โอกาสก้าวหน้า

ผู้บริหารในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการทำงานของนักบินบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) ควรรักษาและพัฒนาเพิ่มกำลังขวัญในเรื่อง การยอมรับนับถือและร่วมมือจากผู้อื่นทั้งเพื่อนร่วมงานและ

⁵ สุรัชย์ ภาณุรัตน์ , ร้อยตำรวจโท. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของตำรวจนักบิน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522

⁶ ฉริช ส. ขาวสำอางค์. “การวิเคราะห์หาปัจจัยและเสนอแนวทางลดผลกระทบต่อการลาออก ของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

⁷ พิชญ เขตต์อนันต์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกำลังขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรถไฟ : ศึกษา เฉพาะกรณี กองกำกับการ 2 กองตำรวจรถไฟ (สายใต้).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

⁸ แมนสรวง สุวรรณ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลาออกจากกองทัพอากาศของนักบินขับไล่ไอพ่นแบบ 19 (F-16).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.

-0-0-0-